

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยและพัฒนาหน่วยการเรียนรู้บูรณาการของคณะผู้ศึกษาค้นคว้า เรื่อง การพัฒนาหน่วยการเรียนรู้บูรณาการในกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ เรื่อง สืบสานงานศิลป์ท้องถิ่นภูมิปัญญา สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ได้ดำเนินการตามกระบวนการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพของหน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการในกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ เรื่อง สืบสานงานศิลป์ท้องถิ่นภูมิปัญญา สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ขั้นตอนที่ 2 การทดลองใช้หน่วยการเรียนรู้บูรณาการในกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ เรื่อง สืบสานงานศิลป์ท้องถิ่นภูมิปัญญา ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ขั้นตอนที่ 3 ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนหน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการในกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ เรื่อง สืบสานงานศิลป์ท้องถิ่นภูมิปัญญา สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ขั้นตอนที่ 1 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพของหน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการในกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ เรื่อง สืบสานงานศิลป์ท้องถิ่นภูมิปัญญา สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ในขั้นการสร้างและตรวจสอบคุณภาพของหน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างและหาคุณภาพของหน่วยการเรียนรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ เรื่อง สืบสานงานศิลป์ท้องถิ่นภูมิปัญญา สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

แหล่งข้อมูล

ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน

1. ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการสอนและภูมิปัญญาท้องถิ่น จำนวน 5 ท่าน โดยคณะผู้ศึกษา กำหนดคุณสมบัติ ดังนี้

1.1 เป็นอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษา สำเร็จการศึกษา ขั้นต่ำระดับปริญญาโท สาขาวิจัย หลักสูตรและการสอน วัตถุประสงค์และประเมินผล จำนวน 2 ท่าน

1.2 เป็นศึกษานิเทศก์ จำนวน 1 ท่าน ที่มีประสบการณ์ในการนิเทศก์ กลุ่มสาระ

การเรียนรู้ศิลปะ

1.3 เป็นครู (คศ.3) ผู้สอนในสาขาศิลปะ ดนตรี หรือนาฏศิลป์ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยมีผลงานทางวิชาการ จำนวน 2 ท่าน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ

1. หน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการในกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ เรื่องสืบสานงานศิลป์ท้องถิ่นภูมิปัญญา สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
2. แบบประเมินความสอดคล้องของหน่วยการเรียนรู้และแผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการในกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ เรื่องสืบสานงานศิลป์ท้องถิ่นภูมิปัญญา สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

วิธีการสร้างเครื่องมือ

1. ศึกษาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544
2. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างและพัฒนาหน่วยการเรียนรู้
3. ศึกษาเอกสารหลักสูตรของกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
4. ศึกษาเกี่ยวกับความหมายและขอบข่ายของงานศิลปะโดยการแสดงเป็นผังมโนทัศน์
5. ศึกษาแหล่งข้อมูลเกี่ยวกับสภาพท้องถิ่นและผู้รู้ในท้องถิ่น ด้านทัศนศิลป์ ดนตรี นาฏศิลป์
6. ร่างหน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการในกลุ่มสาระศิลปะ เรื่องสืบสานงานศิลป์ท้องถิ่นภูมิปัญญา สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยดำเนินการ ดังนี้

6.1 วิเคราะห์หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 ของกรมวิชาการ และร่วมเป็นคณะกรรมการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ดำเนินการวิเคราะห์ผังมโนทัศน์สาระการเรียนรู้ ช่วงชั้นที่ 3 ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ทั้ง 3 สาระ คือ สาระทัศนศิลป์ สาระดนตรี สาระนาฏศิลป์ ตามมาตรฐานการเรียนรู้ของหลักสูตร ดูความสอดคล้องของสาระที่เหมือนกัน จัดทำเป็นแผนผังแบบบูรณาการในกลุ่มสาระ เพื่อลดปัญหาการซ้ำซ้อนของเนื้อหา วางแผนการจัดสร้างหน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการในกลุ่มสาระ ดำเนินการคิดภาระงาน (Tasks) ที่จะให้นักเรียนได้เห็นคุณค่าและชื่นชมงานศิลปะ ดนตรี นาฏศิลป์ที่มีอยู่ในท้องถิ่น โดยเน้นการปฏิบัติจริงภาคสนามในการสืบค้นข้อมูล ตลอดจนใช้ทักษะกิจกรรมที่เรียนในสาระทัศนศิลป์ ดนตรี นาฏศิลป์ในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ต่างๆมาประยุกต์ใช้ในการทำงานได้ เพราะเป็นกิจกรรมที่สามารถวัดและประเมินผลตามสภาพจริง รวมทั้งพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ด้านทักษะสังคม และกระบวนการกลุ่ม ในการร่วมกันสร้างสรรค์ชิ้นงานที่สอดคล้องกับ

วิถีชีวิตของความเป็นไทยได้มากที่สุด

6.2 ศึกษาเอกสารเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยเฉพาะการจัดกิจกรรมแบบบูรณาการในกลุ่มสาระและแบบสอดแทรกภูมิปัญญาท้องถิ่น ที่เน้นทักษะทางการสืบค้น กระบวนการกลุ่ม เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมในแผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการในกลุ่มสาระให้สอดคล้องกับหน่วยการเรียนรู้ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังที่กำหนดไว้ในหลักสูตรสถานศึกษา รวมทั้งให้สอดคล้องกับแนวการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษา พ.ศ. 2542 และตามวิสัยทัศน์ พันธกิจของการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนจุฬาราชวิทยาลัย พิษณุโลก

6.3 สํารวจแหล่งเรียนรู้และผู้รู้ในท้องถิ่น ด้านงานศิลปะ เพลงพื้นบ้าน นาฏศิลป์พื้นบ้าน ในชุมชนที่ตั้งของโรงเรียนตำบลมะขามสูง อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก จัดทำทะเบียนวิทยากรท้องถิ่นและแหล่งเรียนรู้

6.4 จัดทำแผนผังความคิด หน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการในกลุ่มสาระศิลปะ แยกตามสาระ

7. นำหน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการในกลุ่มสาระศิลปะ เรื่องสืบสานงานศิลป์ท้องถิ่น ภูมิปัญญา สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มาเสนอขอความเห็นชอบจากคณะกรรมการบริหารสถานศึกษาและคณะกรรมการบริหารหลักสูตรและงานวิชาการของสถานศึกษา โรงเรียนจุฬาราชวิทยาลัย พิษณุโลก

8. จัดประชุมคณะกรรมการบริหารหลักสูตรและงานวิชาการสถานศึกษาโรงเรียนจุฬาราชวิทยาลัยพิษณุโลก ซึ่งประกอบด้วย หัวหน้ากลุ่มงานวิชาการ และหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ และครูผู้สอนในกลุ่มสาระศิลปะ เพื่อเขียนคำอธิบายรายวิชาและวางแผนกำหนดแนวทางการจัดการเรียนรู้ร่วมกัน

9. จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ระยะยาวของกลุ่มสาระศิลปะ

10. จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ระยะสั้นรายชั่วโมง เฉพาะหน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการ เรื่องสืบสานงานศิลป์ท้องถิ่นภูมิปัญญา จำนวน 12 ชั่วโมง โดยกำหนดเนื้อหา สาระที่บูรณาการในกลุ่ม และกำหนดเวลาเรียนดังตารางต่อไปนี้

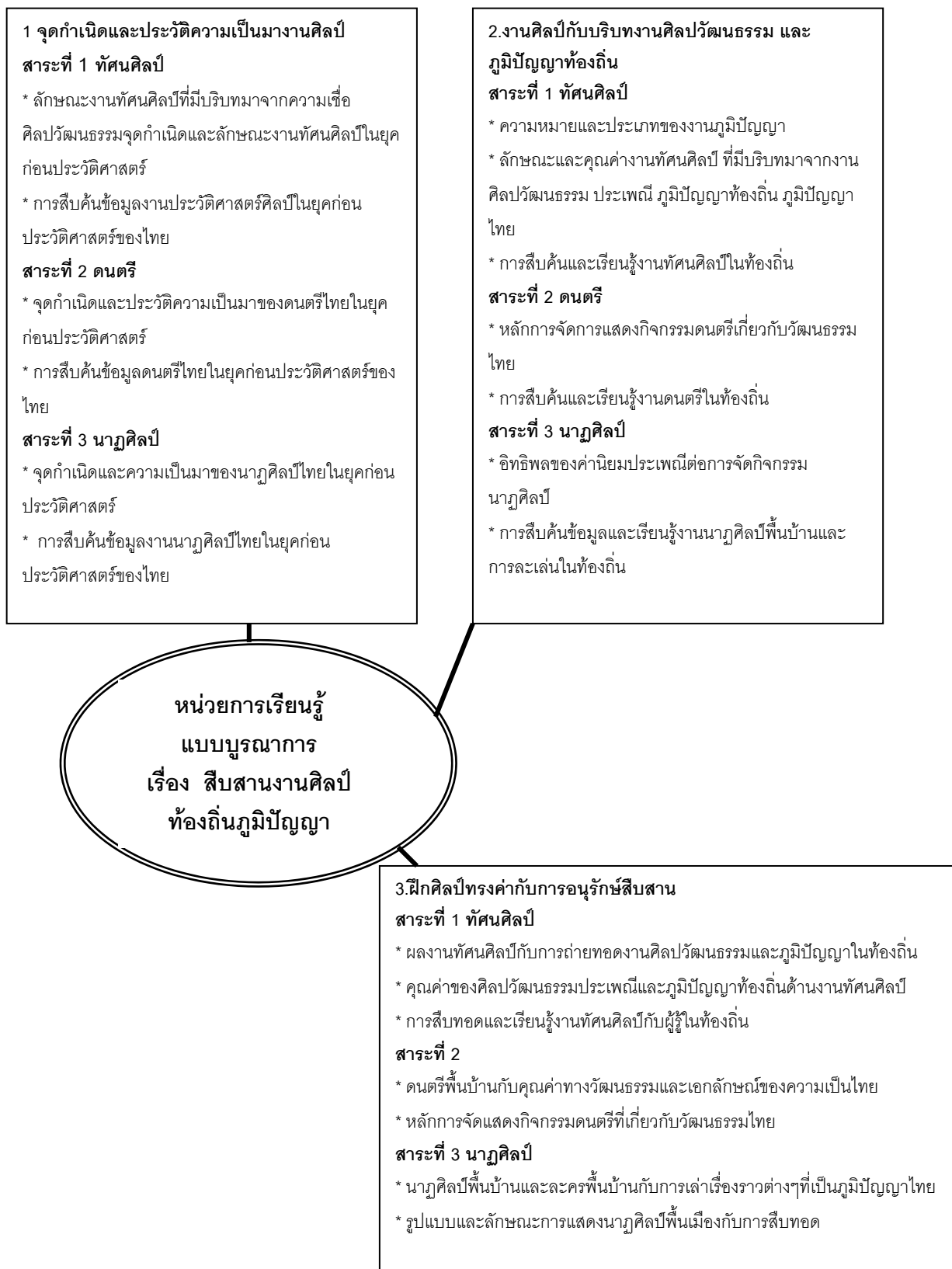
ตารางที่ 2 แสดงการบูรณาการในกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ กับสาระการเรียนรู้ทั้งสามสาระ
 หน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการในกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ เรื่องสืบสานงานศิลป์ท้องถิ่น
 ภูมิปัญญา วิชาศิลปศึกษา รายวิชา ศ 31101 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวนหน่วยการเรียนรู้
 3 หน่วยย่อย เวลา 12 ชั่วโมง

หน่วยย่อยที่	ชื่อเรื่อง/สาระการเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น	จำนวน (ชั่วโมง)
1	<p>- จุดกำเนิดและประวัติความเป็นมางานด้านทัศนศิลป์ ดนตรี นาฏศิลป์ ในยุคก่อนประวัติศาสตร์ของไทย</p> <p>- ลักษณะรูปแบบงานทัศนศิลป์ ดนตรี นาฏศิลป์ยุคก่อนประวัติศาสตร์ของไทย</p>	<p>ศ 1.2</p> <p>ศ 2.2</p> <p>ศ 3.2</p>	<p>1-2</p> <p>1-2</p> <p>1-2</p>	<p>2</p> <p>1</p> <p>1</p>
2	<p>งานศิลป์กับบริบทงานศิลปวัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น</p> <p>- ความหมายและประเภทของภูมิปัญญาและแหล่งเรียนรู้</p> <p>- ลักษณะงานทัศนศิลป์ ดนตรี นาฏศิลป์ที่มีบริบทมาจากความเชื่อ วัฒนธรรมและภูมิปัญญา</p> <p>- การสืบค้นและเรียนรู้งานทัศนศิลป์ ดนตรี นาฏศิลป์ที่สะท้อนถึงความเชื่อและวิถีชีวิตความเป็นอยู่อย่างไทยในท้องถิ่น</p>	<p>ศ 1.2</p> <p>ศ 2.2</p> <p>ศ 3.2</p>	<p>1-2</p> <p>1-2</p> <p>1-2</p>	<p>4</p> <p>1</p> <p>1</p> <p>2</p> <p>ภาคสนาม นอกเวลา เรียน</p>

ตาราง 2 (ต่อ)

หน่วยย่อยที่	ชื่อเรื่อง/สาระการเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น	จำนวน (ชั่วโมง)
3	ฝึกศิลป์ทรงค่ากับการอนุรักษ์สืบสาน			6
	- งานทัศนศิลป์ ดนตรีพื้นบ้าน	ศ 1.2	1-2	2
	นาฏศิลป์พื้นบ้าน กับการถ่ายทอด	ศ 2.2	1-2	
	ความเป็นเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมของท้องถิ่น	ศ 3.2	1-2	
	- เรียนรู้งานศิลป์กับครุภูมิปัญญา			3
	ด้านทัศนศิลป์ ดนตรี นาฏศิลป์ในท้องถิ่น			
	- คุณค่างานศิลป์กับการอนุรักษ์สืบทอด			1
รวม				12

ผังมโนทัศน์สาระการเรียนรู้หน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการในกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ
เรื่อง สืบสานงานศิลป์ท้องถิ่นภูมิปัญญา

11. ส่วนประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้ มีส่วนประกอบหลัก ดังนี้

1. แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ชื่อหน่วยการเรียนรู้ เวลาที่ใช้
2. สาระสำคัญ
3. ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง
4. สาระการเรียนรู้
5. กิจกรรมการเรียนรู้ มี 3 ขั้นตอน คือ
 - 5.1 ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน
 - 5.2 ขั้นการสอน
 - 5.3 ขั้นสรุป
6. สื่อการเรียนรู้
7. การวัดผลประเมินผล

12. จัดทำแบบประเมินหน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการและแบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้

13. นำหน่วยการเรียนรู้บูรณาการในกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ เรื่องสืบสานงานศิลป์ ท้องถิ่นภูมิปัญญาและแผนการจัดการเรียนรู้ให้ อาจารย์ที่ปรึกษางานวิจัยตรวจสอบและปรับปรุงแก้ไข

14. นำหน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการในกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ เรื่องสืบสานงานศิลป์ ท้องถิ่นภูมิปัญญาและแผนการจัดการเรียนรู้ พร้อมแบบประเมินหน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการ และแผนการจัดการเรียนรู้ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วเสนอผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน เพื่อประเมินความเหมาะสมสอดคล้องขององค์ประกอบความตรงเชิงเนื้อหา ก่อนนำไปใช้ โดยให้มาตราส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Rating Scale) โดยกำหนดค่าออกเป็น 5 ระดับ มาหาค่าเฉลี่ย \bar{X} และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) นำค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ที่ได้มาเปรียบเทียบกับเกณฑ์เพื่อพิจารณาความเหมาะสม ดังนี้ (ไชยยศ เรื่องสุวรรณ, 2533, หน้า 138)

ค่าเฉลี่ย 4.50 – 5.00 หมายถึง หน่วยการเรียนรู้ มีความเหมาะสมมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.50 – 4.49 หมายถึง หน่วยการเรียนรู้ มีความเหมาะสมมาก

ค่าเฉลี่ย 2.50 – 3.49 หมายถึง หน่วยการเรียนรู้ มีความเหมาะสมปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.50 – 2.49 หมายถึง หน่วยการเรียนรู้ มีความเหมาะสมน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.49 หมายถึง หน่วยการเรียนรู้ มีความเหมาะสมน้อยที่สุด

ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานที่น้อยกว่า 1 หมายถึง ระดับความเห็นที่สอดคล้องกันมาก

ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานที่มากกว่า 1 หมายถึง ระดับความเห็นที่สอดคล้องกันน้อย

ขั้นตอนที่ 2 การทดลองใช้หน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการ

มีวัตถุประสงค์เพื่อวัดผลสัมฤทธิ์ทางด้านความรู้ ด้านทักษะกระบวนการ และด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์หลังเรียนกับเกณฑ์ ร้อยละ 70 ของนักเรียนที่เรียนหน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการ เรื่องสืบสานงานศิลป์ท้องถิ่นภูมิปัญญา

แหล่งข้อมูล

กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2550 ของโรงเรียนจุฬาราชวิทยาลัย พิษณุโลก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 1 อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก 1 ห้องเรียน จำนวน 41 คน ซึ่งมาจากนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 5 ห้อง โดยการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) มีหน่วยการสุ่มเป็นห้องเรียน

เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง

เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัยคือ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความรู้ แบบประเมินด้านทักษะกระบวนการ การปฏิบัติงานในหน่วยย่อยทั้ง 3 หน่วย ของหน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการฯ เรื่อง สืบสานงานศิลป์ท้องถิ่นภูมิปัญญา และแบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์

การดำเนินการสร้างเครื่องมือ

1. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความรู้

1.1 ศึกษาเอกสารตำราเกี่ยวกับการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
1.2 สร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความรู้ ในหน่วยย่อยที่ 1 และหน่วยย่อยที่ 2 เรื่องจุดกำเนิดและประวัติศาสตร์งานศิลปะ ดนตรี นาฏศิลป์ในยุคก่อนประวัติศาสตร์ของไทยและความหมาย ประเภทและลักษณะงานศิลปะ ดนตรี นาฏศิลป์ที่มีบริบทมาจากงานศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น เป็นข้อสอบแบบเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 44 ข้อ

1.3 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เสนออาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบเพื่อปรับปรุงแก้ไข

1.4 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเสนอผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ระหว่าง 0.50 ถึง 1.00

1.5 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง สืบสานงานศิลป์ท้องถิ่นภูมิปัญญา จำนวน 44 ข้อ ที่ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ ไปทดสอบกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/2 โรงเรียนจุฬารัตนราชวิทยาลัย พิษณุโลก อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลกเขต 1 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 42 คน เพื่อวิเคราะห์หาความยากง่าย (P) และค่าอำนาจจำแนก (B)

1.5.1 หาค่าความยากง่าย (P) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พิจารณาความยากง่ายของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ได้ค่าความยากง่าย (P) มีค่าตั้งแต่ 0.20 – 0.80 ถ้าข้อใดมีค่าไม่อยู่ในเกณฑ์ตัดทิ้ง

1.5.2 หาค่าอำนาจจำแนก โดยใช้ดัชนี B (Brennan) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ได้ค่า B มีค่าตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป ถ้าต่ำกว่า 0.20 ตัดทิ้ง

1.5.3 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง สืบสานงานศิลป์ท้องถิ่นภูมิปัญญา มาตรวจสอบและหาคุณภาพและพิจารณาคัดเลือกไว้ 20 ข้อ โดยเลือกข้อที่ค่าความยาก (P) ตั้งแต่ 0.20 – 0.80 และค่าอำนาจจำแนก (B) ตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไปพบว่าแบบทดสอบมีค่าความยากระหว่าง 0.40 – 0.76 และ ค่าอำนาจจำแนกระหว่าง 0.23 – 0.65

1.5.4 หาค่าความเที่ยง โดยวิธีการของโลเวต (Lovett) โดยนำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ด้านความรู้ที่คัดเลือกไว้ 20 ข้อ ได้ค่าความเที่ยงของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทั้งฉบับเท่ากับ 0.87

1.6 จัดพิมพ์เป็นแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนฉบับจริง เพื่อให้เก็บรวบรวมข้อมูล

2. แบบวัดผลสัมฤทธิ์ด้านทักษะกระบวนการ

2.1. ศึกษาเอกสารหลักสูตรการวัดผล ประเมินผลกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะด้านการประเมินทักษะกระบวนการทางศิลปะ ดนตรี นาฏศิลป์

2.2. สร้างแบบประเมินด้านทักษะกระบวนการ ในหน่วยย่อยที่ 1 ถึงหน่วยย่อยที่ 3 ในส่วนของภาระงานเดี่ยวและกลุ่มด้านการสืบค้นข้อมูลและเรียนรู้งานภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยกำหนดรายการประเมิน ด้านการปฏิบัติ การเขียนรายงาน ทักษะการสืบค้น ทักษะกระบวนการกลุ่ม การนำเสนอผลงานโดยกำหนดเกณฑ์คุณภาพ 4 ระดับ ประกอบด้วยแบบประเมินทั้งหมด 5 ชุด ได้แก่

2.2.1 แบบประเมินการวาดภาพ 5 ข้อ

2.2.2 แบบประเมินการเขียนรายงาน 5 ข้อ

2.2.3 แบบประเมินการนำเสนอผลงาน 5 ข้อ

2.2.4 แบบประเมินทักษะการทำงานกลุ่ม 5 ข้อ

2.2.5 แบบประเมินทักษะการสืบค้น 5 ข้อ

2.3. นำแบบประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านทักษะกระบวนการ เสนออาจารย์ที่ปรึกษา ตรวจสอบเพื่อปรับปรุงแก้ไข

2.4. นำแบบประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านทักษะกระบวนการเสนอผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา ได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ระหว่าง 0.60 ถึง 1.00

2.5. จัดพิมพ์แบบประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านทักษะกระบวนการ เรื่อง สืบสานงานศิลป์ท้องถิ่นภูมิปัญญา จำนวน 4 ชุด ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/1 โรงเรียนจุฬาราชวิทยาลัย พิษณุโลก อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลกเขต 1 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างระหว่างเรียน

3.แบบวัดผลสัมฤทธิ์ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์

3.1 ศึกษาเอกสารการวัดผลประเมินผลด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของหลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544

3.2 ศึกษาการวัดผลประเมินผลด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของหลักสูตรสถานศึกษา และหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ

3.3 สร้างแบบวัดผลประเมินผลด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์แบบมาตราส่วนประมาณค่า 4 ระดับ

3.4. นำแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์เสนอผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน ตรวจสอบความเหมาะสมเชิงเนื้อหา ได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ระหว่าง 0.60 ถึง 1.00

3.5 จัดพิมพ์แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของหน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการในกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ เรื่อง สืบสานงานศิลป์ท้องถิ่นภูมิปัญญา ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/1 โรงเรียนจุฬาราชวิทยาลัย พิษณุโลก อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลกเขต 1 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างระหว่างเรียนและหลังเรียน

แบบแผนการทดลอง

คณะผู้ศึกษาค้นคว้าใช้แบบแผนการทดลองแบบ การวิจัยกลุ่มเดียว หรือรายกรณี (One Shot Case Study) (เทียมจันทร์ พาณิชยผลินไชย , ม.ป.ป., หน้า 106) โดยมีแบบแผนดังนี้

	X	T ₂
X	คือ การทดลองใช้หน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการ	
T ₂	คือ การทดสอบหลังการทดลองใช้หน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการ	

วิธีการดำเนินการทดลอง

คณะผู้ศึกษาค้นคว้าได้ดำเนินการทดลองใช้หน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการ เรื่อง สืบสานงานศิลป์ท้องถิ่นภูมิปัญญา สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/1 ปีการศึกษา 2550 ของโรงเรียนจุฬารัตนราชวิทยาลัย พิษณุโลก จังหวัดพิษณุโลก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลกเขต 1 จำนวน 1 ห้องเรียน จำนวน 41 คน ตามขั้นตอนดังนี้

1. ดำเนินการทดลองใช้หน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการ เรื่อง สืบสานงานศิลป์ท้องถิ่นภูมิปัญญา

คณะผู้ศึกษาค้นคว่านำแผนการจัดการเรียนรู้ของหน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการฯ จำนวน 3 แผน 12 ชั่วโมง ซึ่งเป็นแผนการเรียนรู้แบบบูรณาการในกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ดำเนินการสอนระหว่างวันที่ 21 ธันวาคม 2550 ถึงวันที่ 15 กุมภาพันธ์ 2551 โดยใช้ครูผู้สอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ได้แก่ครูผู้สอนทัศนศิลป์ ครูผู้สอนดนตรี ครูผู้สอนนาฏศิลป์ ทำการสอนแบบทีม เน้นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้นักเรียนสืบค้นความรู้และเรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติจริงด้านงานทัศนศิลป์ ดนตรี นาฏศิลป์ที่มีอยู่ในท้องถิ่นผู้เรียนจากภูมิปัญญาท้องถิ่น จัดแบ่งนักเรียนตามจังหวัดหรือท้องถิ่นที่ตนเองสนใจรวมกลุ่มๆละ 5 – 6 คน ออกเก็บข้อมูลภาคสนามในการสืบค้นงานภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านงานศิลปะ ดนตรีและเพลงพื้นบ้าน นาฏศิลป์พื้นบ้าน และนำเสนอผลงานในรูปแบบการบรรยายประกอบการสาธิตระหว่างวันที่ 10 – 15 กุมภาพันธ์ 2551

2. ประเมินทักษะการปฏิบัติงาน โดย ครู ผู้ปกครอง นักเรียนเป็นผู้ประเมินผลการปฏิบัติงานของนักเรียนในกิจกรรมการเรียนรู้ของหน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการในกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สืบค้นงานภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านศิลปะ ดนตรี นาฏศิลป์ ของนักเรียนระหว่าง

เรียนและหลังเรียนตามแบบประเมินที่สร้างขึ้น ประกอบด้วยแบบประเมิน 4 ชุด กำหนดคุณภาพ การปฏิบัติงาน 4 ระดับ ดังนี้

2.1 ชิ้นงานรายบุคคล 2 ชิ้นๆละ 10 คะแนน ได้แก่

2.1.1 แบบประเมินการวาดภาพหรือปั้นภาพ “ศิลปวัฒนธรรม ไทยในท้องถิ่นฉัน”

2.1.2 แบบประเมินการสืบค้นภูมิปัญญาในท้องถิ่นของตนเอง (เอกสารการสืบค้นหมายเลข 1)

2.2 ชิ้นงานกลุ่ม 2 ชิ้นงาน ได้แก่

2.2.1 แบบประเมินการสืบค้นและรายงานเรื่องประวัติศาสตร์ ศิลปะ(10 คะแนน)

2.2.2 แบบประเมินการสืบค้นงานภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านศิลปะ ดนตรีพื้นบ้าน นาฏศิลป์พื้นบ้าน ตามเอกสารการสืบค้นหมายเลข 2 (40 คะแนน) จำนวน 4 ชุด ดังนี้

- แบบประเมินการเขียนรายงาน
- แบบประเมินการนำเสนอผลงาน
- แบบประเมินทักษะกระบวนการกลุ่ม
- แบบประเมินทักษะการสืบค้น

3. ประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์หลังเรียน โดยครู นักเรียน ผู้ปกครองร่วมกัน ประเมินจากแบบประเมินที่สร้างขึ้นโดยกำหนดค่าประเมิน 4 ระดับ

4. ทำการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ด้านความรู้จากการทำแบบทดสอบทางการเรียน หลังเรียน หน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการฯ จำนวน 20 ข้อ

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ด้านความรู้

1.1 นำกระดาษคำตอบจากแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ เรื่องจุดกำเนิดและ ประวัติศาสตร์งานศิลปะ ดนตรี นาฏศิลป์ในยุคก่อนประวัติศาสตร์และความหมาย ประเภทและ ลักษณะงานศิลปะ ดนตรี นาฏศิลป์ในแต่ละท้องถิ่น หลังใช้หน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการฯ กับกลุ่มทดลอง มาตรวจให้คะแนนโดยให้คะแนน โดยให้คะแนน 1 คะแนน สำหรับข้อที่ตอบถูก 0 คะแนน สำหรับข้อที่ตอบผิด หรือไม่ตอบ หรือตอบมากกว่าสองข้อ

1.2 นำผลคะแนนรวมของการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางด้านความรู้ เปรียบเทียบ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน หน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการฯ ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ

เรื่อง สืบสวนงานศิลป์ห้องถิ่นภูมิปัญญา จำนวน 20 คะแนนเทียบกับเกณฑ์ร้อยละ 70 โดยใช้สูตร t-test แบบ One Sample t-test (ล้วน สายยศและอังคณา สายยศ ,2546, หน้า 240)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อสอบวัดผลสัมฤทธิ์ด้านความรู้

1. ค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC (เทียบจันทร์ พานิชย์ผลินไชย,มปป.หน้า181)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC แทน ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับลักษณะพฤติกรรม
 $\sum R$ แทน ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา
 ทั้งหมด
 N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

2. ค่าความยากของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คำนวณได้จากสูตร
 (บุญชม ศรีสะอาด, 2543, หน้า 81)

$$P = \frac{R}{N}$$

เมื่อ P คือ ค่าความยากของข้อคำถามแต่ละข้อ
 R คือ จำนวนผู้ที่ตอบข้อคำถามนั้นถูก
 N คือ จำนวนผู้เข้าสอบทั้งหมด

3. การหาค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้สูตรวิธีของ Brennan (บุญชม ศรีสะอาด, 2543, หน้า 87)

$$B = \frac{U}{n_1} - \frac{L}{n_2}$$

เมื่อ B แทน ค่าอำนาจจำแนก
 U แทน จำนวนผู้รอบรู้หรือสอบผ่านเกณฑ์ที่ตอบถูก
 L แทน จำนวนผู้ไม่รอบรู้หรือสอบไม่ผ่านเกณฑ์ที่ตอบถูก
 n_1 แทน จำนวนผู้รอบรู้หรือสอบผ่านเกณฑ์
 n_2 แทน จำนวนผู้ไม่รอบรู้หรือสอบไม่ผ่านเกณฑ์

4. การหาค่าความเที่ยงของแบบทดสอบ โดยใช้สูตรของ โลเวต (Lovett)
(เทียมจันทร์ พานิชย์ผลินไชย, ม.ป.ป. หน้า 199)

$$r_{cc} = 1 - \frac{k \Sigma x - \Sigma x^2}{(k - 1) \Sigma (x - c)^2}$$

r_{cc}	แทน ความเที่ยงของแบบวัด
x	แทน คะแนนของแต่ละคน
k	แทน จำนวนข้อสอบ
c	แทน คะแนนเกณฑ์หรือจุดตัดของแบบทดสอบ

5. นำผลรวมการประเมินด้านทักษะกระบวนการ การปฏิบัติงานแต่ละชิ้นงานของหน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการในกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ เรื่อง สืบสานงานศิลป์ท้องถิ่นภูมิปัญญา 4 ชิ้นงาน คะแนนเต็ม 70 คะแนน มาเทียบเกณฑ์การประเมิน ดังนี้

59.50 – 70.00	หมายถึง	มีระดับการปฏิบัติดีมาก
45.50 – 59.00	หมายถึง	มีระดับการปฏิบัติดี
31.50 – 45.00	หมายถึง	มีระดับการปฏิบัติพอใช้
17.50 – 31.00	หมายถึง	มีระดับการปฏิบัติปรับปรุง

6. นำผลการประเมินด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์หลังเรียนคะแนนเต็ม 10 คะแนน มาเทียบเกณฑ์การประเมิน ดังนี้

8.50 – 10.00	หมายถึง	มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์อยู่ในระดับดีมาก
6.50 – 8.00	หมายถึง	มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์อยู่ในระดับดี
4.50 – 6.00	หมายถึง	มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์อยู่ในระดับพอใช้
2.50 – 4.00	หมายถึง	มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์อยู่ในระดับปรับปรุง

7. นำผลคะแนนรวมของการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางด้านความรู้ ทักษะกระบวนการ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน หน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการในกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ เรื่อง สืบสานงานศิลป์ท้องถิ่นภูมิปัญญา

จำนวน 100 คะแนนเทียบกับเกณฑ์ร้อยละ 70 โดยใช้สูตร t-test แบบ One Sample t-test (ล้วน สายยศและอังคณา สายยศ ,2546,หน้า 240)

$$t = \frac{\bar{X} - \mu}{S / \sqrt{n}}$$

เมื่อ	\bar{X}	คือ	ค่าเฉลี่ยของข้อมูลที่วัดได้จากกลุ่มตัวอย่าง
	μ	คือ	ค่าคะแนนของกลุ่มตัวอย่างที่คาดว่าจะเป็น
	S	คือ	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของข้อมูลที่วัดได้จากกลุ่มตัวอย่าง
	n	คือ	จำนวนข้อมูลที่รวบรวมได้ในกลุ่มตัวอย่าง

ขั้นตอนที่ 3 ประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อหน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการในกลุ่มสาระ เรื่อง สืบสานงานศิลป์ท้องถิ่นภูมิปัญญา

มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อหน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการ เรื่อง สืบสานงานศิลป์ท้องถิ่นภูมิปัญญา

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อหน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการในกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ เรื่อง สืบสานงานศิลป์ท้องถิ่นภูมิปัญญา

วิธีดำเนินการสร้างเครื่องมือ

1. ศึกษาตำรา ทฤษฎี หลักการ แนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแบบประเมิน
2. ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
3. ศึกษาวิธีการสร้างแบบประเมินจากหนังสือ เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประเมิน
4. สร้างแบบประเมินความพึงพอใจแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ระดับความพึงพอใจมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุดสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยแบ่งขอบเขตการประเมินออกเป็น 3 ด้าน คือ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครู ด้านการปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียนต่อการเรียนรู้ ด้านการสืบค้นข้อมูลและเรียนรู้งานศิลปะ ดนตรี นาฏศิลป์จากผู้รู้ในท้องถิ่น จำนวน 42 ข้อ
5. นำแบบสอบถามความพึงพอใจที่สร้างขึ้นให้อาจารย์ที่ปรึกษา ตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหาและความเหมาะสมในด้านการใช้ภาษาและแบบประเมิน

6. ปรับปรุงแบบประเมินความพึงพอใจที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของเนื้อหา แล้วนำวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้องของความคิดเห็น (IOC) ได้ค่าความสอดคล้อง (IOC) (เทียมจันทร์ พานิชย์ผลินไชย, มปป. หน้า 181) ซึ่งมีค่าอยู่ระหว่าง 0.60 - 1.00

7. นำแบบประเมินความพึงพอใจที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว จัดพิมพ์เป็นฉบับสมบูรณ์ เพื่อที่จะนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. หลังจากดำเนินการทดลองใช้หน่วยการเรียนรู้เรียบร้อยแล้ว ให้นักเรียนตอบแบบประเมินความพึงพอใจที่มีต่อหน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการฯ เรื่องสืบสานงานศิลป์ท้องถิ่น ภูมิปัญญา ซึ่งเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

2. นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามความพึงพอใจมาตรวจนับคะแนนเพื่อวิเคราะห์ข้อมูลและเทียบกับเกณฑ์เพื่อวิเคราะห์ผลเป็นรายด้านและภาพรวม

การวิเคราะห์ข้อมูล

คณะผู้ศึกษาได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

1. นำแบบประเมินมาตรวจสอบความสมบูรณ์ และคัดเลือกเฉพาะฉบับที่มีความสมบูรณ์มาทำการวิเคราะห์ข้อมูล

2. นำแบบสอบถามความพึงพอใจมาตรวจนับคะแนน โดยมีการให้คะแนน 5 ระดับ ดังนี้

ระดับความพึงพอใจมากที่สุด	ให้คะแนน 5 คะแนน
ระดับความพึงพอใจมาก	ให้คะแนน 4 คะแนน
ระดับความพึงพอใจปานกลาง	ให้คะแนน 3 คะแนน
ระดับความพึงพอใจน้อย	ให้คะแนน 2 คะแนน
ระดับความพึงพอใจน้อยที่สุด	ให้คะแนน 1 คะแนน

3. นำแบบประเมินความพึงพอใจที่มีต่อหน่วยบูรณาการในกลุ่มสาระการเรียนรู้ ศิลปะ เรื่องสืบสานงานศิลป์ท้องถิ่น ภูมิปัญญา มาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) โดยกำหนดค่าเฉลี่ยไว้ 5 ระดับ ในการแปลความหมายของค่าเฉลี่ย กำหนดเกณฑ์ ดังนี้

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.51 – 5.00 หมายถึง มีระดับความพึงพอใจมากที่สุด
 ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.51 – 4.50 หมายถึง มีระดับความพึงพอใจมาก
 ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.51 – 3.50 หมายถึง มีระดับความพึงพอใจปานกลาง
 ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.51 – 2.50 หมายถึง มีระดับความพึงพอใจน้อย
 ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.00 – 1.50 หมายถึง มีระดับความพึงพอใจน้อยที่สุด
 (บุญชม ศรีสะอาด, 2545, หน้า 108)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ค่าเฉลี่ย (บุญชม ศรีสะอาด ,2545,หน้า 105) คำนวณจากสูตร

$$\bar{X} = \frac{\sum x}{N}$$

เมื่อ \bar{X} แทน ค่าเฉลี่ย

$\sum x$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

N แทน จำนวนข้อมูลทั้งหมด

2. ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (บุญชม ศรีสะอาด ,2545,หน้า 106) คำนวณจาก

สูตร

$$S.D = \sqrt{\frac{N \sum x^2 - (\sum x)^2}{n(n-1)}}$$

เมื่อ S แทน ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$\sum x$ แทน ผลรวมของคะแนนยกกำลังสอง

$\sum X^2$ แทน กำลังสองของคะแนนผลรวม

n แทน จำนวนข้อมูลทั้งหมด